

Sygn. akt: III AUa 761/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn

Sędziowie: SSA Ewa Chądyńska

SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

Protokolant: stażysta Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 r. w Łodzi

sprawy **Z. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o wyrównanie emerytury,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu z dnia 29 lutego 2012 r., sygn. akt: V U 2428/11;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 761/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 sierpnia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., wykonując prawomocny wyrok z dnia 22 czerwca 2011 roku, przeliczył emeryturę Z. W. od dnia 2 sierpnia 2011 roku z zastosowaniem wskaźnika w wysokości 94,94%.

W odwołaniu od tej decyzji Z. W. wniósł o wyrównanie emerytury wraz z odsetkami, gdyż spór o wysokość świadczenia toczył się od 2008 roku. Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania.

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 29 lutego 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że Z. W. nabył prawo do obliczenia emerytury przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy świadczenia 94,94% poczynając od dnia 1 czerwca 2008 roku oraz umorzył postępowanie w zakresie roszczenia o odsetki.

Sąd Okręgowy ustalił, że na wniosek z dnia 6 czerwca 2008 roku ZUS Oddział w O. decyzją z dnia 26 sierpnia 2008 roku przyznał Z. W. emeryturę z zastosowaniem wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia 88,00%. Wskaźnik ten obliczony został od podstawy, w której uwzględniono dochody z 20 najkorzystniejszych lat ubezpieczenia, tj. 1971-1972, 1976-1987, 1991, 1993-1997. Przy ustalaniu wysokości emerytury organ rentowy nie uwzględnił stawki zaszeregowania wnioskodawcy z okresu 1974-1976, wykazanej zaświadczeniem Komendy Wojewódzkiej Policji w P..

W toku postępowania odwoławczego od tej decyzji Komenda Wojewódzka Policji w P. w marcu 2009 roku wystawiła zaświadczenie Rp-7 za lata 1974-1976, obliczone w oparciu o obowiązujące wówczas miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego. Kolejne zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu jednostka ta wystawiła w styczniu 2011 roku i objęło ono kwoty uposażenia ze wszystkimi dodatkami. Na podstawie tego ostatniego zaświadczenia Sąd Okręgowy orzekł wyrokiem z dnia 22 czerwca 2011 roku o przeliczeniu emerytury ubezpieczonego według wskaźnika 94,94%.

W stanie faktycznym tak ustalonym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione. Zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do świadczenia, nie wcześniej, niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wniosek o emeryturę odwołujący złożył w czerwcu 2008 roku. Wprawdzie do wniosku tego nie załączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, ale w aktach ZUS znajdowało się zaświadczenie Komendy Wojewódzkiej w P. potwierdzające pracę wnioskodawcy w charakterze funkcjonariusza w latach 1973-1984 oraz wysokość stawki uposażenia od września 1973 roku, ostatnia stawka tego uposażenia wskazana w zaświadczeniu obejmowała okres do maja 1976 roku. Wprawdzie w toku postępowania sądowego w styczniu 2011 roku uzyskano zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu i dane w nim wskazane stanowiły podstawę wyrokowania, jednakże w zaświadczeniu tym wskazano kwoty przysługujące funkcjonariuszowi byłej MO z mocy samego prawa, zatem nie była to żadna nowa okoliczność, której organ rentowy nie mógł wziąć pod rozwagę rozpoznając wniosek o emeryturę. Stwierdzając, że prawo do obliczenia emerytury z zastosowaniem wskaźnika 94,94% przysługiwało ubezpieczonemu od dnia powstania prawa do emerytury Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do wyrównania świadczenia od miesiąca, w którym złożony został wniosek o emeryturę. Ponieważ odwołujący w toku procesu zrezygnował z żądania odsetek postępowanie w tym zakresie uległo umorzeniu na podstawie art. 355 k.p.c.

Wyrok ten zaskarżył apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. domagając się zmiany orzeczenia przez oddalenie odwołania. Sformułował zarzut naruszenia prawa materialnego - art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W uzasadnieniu środka odwoławczego organ rentowy podniósł, że decyzja o przyznaniu ubezpieczonemu prawa do emerytury z wyliczeniem jej wysokości według wskaźnika 88,00% wydana została na podstawie dołączonych do wniosku dowodów. Komenda Wojewódzka Policji poinformowała w toku czynności, że nie posiada innych dowodów w postaci kartotek płacowych. Nadto wyliczenie wskaźnika w wysokości 94,94% okazało się możliwe dopiero wobec treści zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 10 stycznia 2011 roku i zdaniem skarżącego najwcześniej od miesiąca stycznia 2011 roku możliwe jest przeliczenie świadczenia wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Istota apelacji sprowadza się do twierdzenia, że emerytura Z. W. w wysokości obliczonej zgodnie z treścią prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 22 czerwca 2011 roku, sygn. akt V U 1030/10, nie może być uprawnionemu przyznana od daty wniosku o świadczenie tj. od czerwca 2008 roku, lecz dopiero od miesiąca stycznia 2011 roku, kiedy to złożono w procesie stosowne zaświadczenie Rp-7. W okolicznościach sprawy stanowisko to nie może być zaakceptowane.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) emeryturę wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury, lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Sposób udokumentowania dochodów przez ubezpieczonego, jak i powinności organu rentowego przy ustalaniu wysokości świadczenia są określane w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego - zgodnie z art. 116 ust. 5 tej ustawy. W czerwcu 2008 roku, kiedy to Z. W. złożył w ZUS wniosek o emeryturę, obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.). Środki

dowodowe stwierdzające wysokość zarobku lub dochodu wymienione zostały w § 20 tego rozporządzenia. Natomiast z § 3 tego rozporządzenia wynikał nałożony na organy rentowe obowiązek informowania o warunkach wymaganych do uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych oraz udzielania pomocy przy ubieganiu się o te świadczenia. W sprawie niniejszej organ rentowy nie wywiązał się należycie z tego obowiązku, co skutkowało koniecznością poszukiwania dodatkowych dowodów i czynienia ustaleń w przedmiocie podstawy wymiaru świadczenia wnioskodawcy dopiero na etapie postępowania sądowego.

Podnieść należy, że wniosek o emeryturę z dnia 6 czerwca 2008 roku nie był pierwszym wnioskiem o świadczenie Z. W.. Ubezpieczony w 1997 roku występował już do Oddziału ZUS w O. o emeryturę, a w 2000 roku wystąpił o ustalenie wysokości emerytury w celu ustalenia wysokości świadczenia przedemerytalnego. Do obu tych wniosków załączone zostały zaświadczenia Rp-7 z okresu służby wnioskodawcy w Milicji Obywatelskiej, a nadto odrębne pismo Komendy Wojewódzkiej Policji w P. z dnia 21 lutego 2000 roku informujące o wysokości uposażenia Z. W. w latach 1973-1976. Rozbieżności pomiędzy tymi dokumentami a zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 2009 roku, złożonym już po wniesieniu odwołania, wyjaśniane były w toku procesu sądowego zakończonego ostatecznie wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 22 czerwca 2011 roku.

Po złożeniu wniosku o emeryturę z dnia 6 czerwca 2008 roku organ rentowy nie dokonał jednak żadnych ustaleń umożliwiających uwzględnienie w podstawie wymiaru wynagrodzenia wnioskodawcy z lat 1973-1976, choć z pisma KWP w P. z dnia 21 lutego 2000 roku wynikały wszelkie istotne dane o wysokości uposażenia funkcjonariusza wraz z dodatkami, nadto ZUS dysponował zestawieniem uposażenia dokonany przez KWP w P. pismem z dnia 19 lutego 2004 roku. Okres ten pominięty został przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia decyzją z dnia 26 sierpnia 2008 roku. Wprawdzie pismem z dnia 22 sierpnia 2008 roku (a więc po upływie 2,5 miesiąca od wniosku) ZUS zwrócił się do KWP w P. o wyjaśnienie, na jakiej podstawie sporządzono zestawienie uposażeń, jednakże decyzja o przyznaniu emerytury wydana została przed udzieleniem odpowiedzi. W dniu 18 września 2008 roku Komenda Wojewódzka Policji w P. poinformowała, że zaświadczenie sporządzono na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach osobowych pracownika (formułki rozkazów, rozkazy personalne, karta przebiegu służby), ale ZUS po otrzymaniu tej odpowiedzi 26 września 2008 roku nie wydał żadnej decyzji, natomiast pismem z dnia 7 października 2008 roku poinformował wnioskodawcę, że uposażenie z lat 1973-1976 nie może zostać uwzględnione w podstawie wymiaru, albowiem od kwot tych pracodawca nie odprowadził składek na ubezpieczenia do ZUS (k. 69 akt emerytalnych). Była to informacja oczywiście błędna, ponieważ uposażenia funkcjonariuszy byłej MO podlegają uwzględnieniu w podstawie wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych. Co więcej, te właśnie kwoty wymienione w piśmie KWP w P. z dnia 21 lutego 2000 roku znalazły odzwierciedlenie w zaświadczeniu Rp-7 z dnia 10 stycznia 2011 roku.

W aspekcie wskazanych wyżej okoliczności organ rentowy w żadnym razie nie może uchylać się od wyrównania emerytury uprawnionego od daty wniosku o świadczenie. Należy przy tym mieć na względzie wyczerpująco wyjaśniony w motywach prawomocnego wyroku z dnia 22 czerwca 2011 roku fakt, że wysokość uposażenia funkcjonariusza w okresie spornym regulowana była właściwymi przepisami resortowymi: Zarządzeniem Nr 132/72 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 grudnia 1972 roku w sprawie zasad i trybu ustalania uposażenia funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz Zarządzeniem nr 51 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 lipca 1974 roku w sprawie dodatku za stopień milicyjny, dodatku operacyjnego i dodatku za pełnienie służby w organach rewizji gospodarczej. Organ rentowy nawet nie podjął próby skonfrontowania danych o wysokości uposażenia wnioskodawcy zawartych w pismach z dnia z dnia 21 lutego 2000 roku oraz zaświadczeniu z dnia 19 lutego 2004 roku z właściwymi regulacjami, z których jednoznacznie wynika wysokość wynagrodzenia zasadniczego funkcjonariusza oraz wysokość dodatków, choć tak należało rozumieć obowiązek udzielania pomocy przy ubieganiu się o świadczenie emerytalne, nałożony na organ rentowy normą § 3 rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 roku w sytuacji, gdy nie zachowały się dokumenty płacowe ubezpieczonego, a nie było wątpliwości co kategorii zaszerogowania, wysokości uposażenia zasadniczego i wymiaru czasu pracy funkcjonariusza. Z utrwalonego orzecznictwa, także Sądu Apelacyjnego w Łodzi wynika, że błędem organu rentowego jest nie tylko błąd rachunkowy, merytoryczny lub interpretacyjny, lecz jest nim także niedopełnienie wynikającego z § 3 rozporządzenia 7 lutego 1983 roku obowiązku pomocy przy ubieganiu się o te świadczenia (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 5 sierpnia 1998 roku, III AUa 264/98, OSA 1999/2/11). Wprawdzie po wydaniu

decyzji z dnia 26 sierpnia 2008 roku ZUS prowadził jeszcze korespondencję z KWP w P., ale w tym czasie toczyło się już postępowanie z odwołania od tej decyzji i ciężar właściwych ustaleń przeniesiony został do postępowania sądowego, w którym w dniu 22 czerwca 2011 roku zapadł prawomocny wyrok.

W pełni podzielić należy rozważania Sądu pierwszej instancji, iż zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 10 stycznia 2011 roku nie stanowiło dowodu potwierdzającego jakiegokolwiek nowe okoliczności, które nie były znane już w dacie wniosku. Kwoty podane w tym zaświadczeniu zostały obliczone od wynagrodzenia zasadniczego i dodatków wskazanych wcześniej w pismach KWP w P. i przysługujących wnioskodawcy na podstawie stosownych regulacji prawnych. Organ rentowy w 2008 roku zaniechał dalszych ustaleń prowadzących wprost do otrzymania takich kwot, jak w owym zaświadczeniu Rp-7, wychodząc z błędnego założenia, że wynagrodzenie funkcjonariusza z powodu nieoskładkowania nie podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru świadczenia.

Z. W. posiadał prawo do obliczenia wysokości emerytury ze wskaźnikiem 94,94% od daty powstania prawa do świadczenia. Wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego w latach 1973-1976 była dostatecznie udokumentowana w aktach posiadanych przez organ rentowy, a nadto wynikała z przepisów resortowych, czego ZUS nie docenił z wymaganą starannością, toteż należy wyrównać emeryturę ubezpieczonego od czerwca 2008 roku. Zarzut obraży art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okazał się w okolicznościach sprawy całkowicie chybiony, co mając na uwadze Sąd drugiej instancji apelację oddalił - art. 385 k.p.c.